

Mestna občina Novo mesto

Seidlova cesta 1, 8000 Novo mesto

Župan

T: 07 39 39 244
mestna.obcina@novomesto.si
evrocanje@novomesto.si
www.novomesto.si

Številka: 350-15/2022-163 (511)
Datum: 14. 2. 2024
PIS ID 3351

Na podlagi 129. člena v povezavi s prvim odstavkom 123. člena Zakona o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 199/21 in 18/23 – ZDU-1O) in na podlagi 27. člena Statuta Mestne občine Novo mesto (Dolenjski uradni list, št. 14/19-UPB1) je župan Mestne občine Novo mesto sprejel

SKLEP

o zavzetju stališč do pripomb in predlogov z javne razgrnitve dopolnjenega osnutka Občinskega podrobnega prostorskega načrta DOLB GG Novo mesto in Okoljskega poročila za OPPN DOLB GG Novo mesto št. 350-15/2022-162, ki jih je dne 14. 2. 2024 pripravila občinska uprava Mestne občine Novo mesto v sodelovanju z izdelovalcem prostorskega akta in okoljskega poročila.

Stališča do pripomb in predlogov so sestavni del tega sklepa in se upoštevajo pri pripravi predloga prostorskega akta in okoljskega poročila.

Do sprejema prostorskega akta se stališča javno objavijo na oglasni deski Mestne občine Novo mesto (Seidlova cesta 1, Novo mesto) in na spletni strani Mestne občine Novo mesto, po sprejemu prostorskega akta se hranijo v spisu postopka priprave.

mag. Gregor Macedoni
ŽUPAN
MESTNE OBČINE NOVO MESTO

MESTNA OBČINA NOVO MESTO
Št. dok.: 350-0015/2022 - 163
Podpisnik: GREGOR MACEDONI

Izdajatelj: Republika Slovenija, SIGEN-CA G2
Št. potrdila: 00D2E80A2D0000000057246B88
Veljavnost: 07.01.2025
Datum in ura: 15.02.2024 14:43. Dokument je elektronsko podpisano.

Priloga:

- Stališča do pripomb in predlogov na dopolnjen osnutek Občinskega podrobnega prostorskega načrta DOLB GG Novo mesto in Okoljskega poročila za OPPN DOLB GG, št. 350-15/2022-162 z dne 14. 2. 2024.

Poslano v objavo:

- na oglasno desko Mestne občine Novo mesto
- na spletno stran Mestne občine Novo mesto, www.novomesto.si

Mestna občina Novo mesto

Seidlova cesta 1, 8000 Novo mesto

Občinska uprava
Direktorica občinske uprave

T: 07 39 39 206
mestna.obcina@novomesto.si
evrocjanje@novomesto.si
www.novomesto.si

Številka: 350-15/2022-162 (511)
Datum: 14. 2. 2024
PIS ID 3351

**ZADEVA: STALIŠČA DO PRIPOMB IN PREDLOGOV Z JAVNE RAZGRNITVE
DOPOLNJENEGA OSNUTKA OBČINSKEGA PODROBNEGA
PROSTORSKEGA NAČRTA DOLB GG NOVO MESTO IN OKOLJSKEGA
POROČILA ZA OPPN DOLB GG NOVO MESTO**

V času od 10. 1. 2024 do 2. 2. 2024 je bila na podlagi javnega naznanila št. 350-15/2022-138 z dne 22. 12. 2023 izvedena javna razgrnitev:

- dopoljenega osnutka Občinskega podrobnega prostorskega načrta DOLB GG Novo mesto (izdelal GPI gradbeno projektiranje in inženiring d.o.o. Novo mesto, Kočevarjeva ulica 31, Novo mesto, december 2023) in
- Okoljskega poročila za OPPN DOLB GG Novo mesto (izdelal ERANTHIS, presoja vplivov na okolje, Maja Divjak Malavašič s.p., marec - december 2023).

Dne 10. januarja 2023 je bila izvedena javna obravnava, na kateri so pripravljavec in izdelovalec prostorskega akta ter izdelovalec okoljskega poročila razgrnjeno gradivo podrobneje obrazložili in prisotnim podali dodatna pojasnila. Z javnim naznanilom je bila na krajevno običajen način seznanjena javnost in krajevni skupnosti Šmihel in Kandija – Grm. O javni razgrnitvi so bili pisno obveščeni lastniki oz. upravniki stavb, predvidenih za ogrevanje z DOLB.

V času javne razgrnitve je bilo javnostim in zainteresiranim omogočeno, da podajo pripombe in predloge k razgrnjenemu prostorskemu aktu in okoljskemu poročilu na naslednje načine:

- po elektronski pošti na naslov: mestna.obcina@novomesto.si;
- pisno na naslov: Mestna občina Novo mesto, Seidlova cesta 1, 8000 Novo mesto;
- v knjigo pripomb in predlogov na mestu javne razgrnitve v prostorih občine;
- ustno na zapisnik na javni obravnavi.

Občinski svet Mestne občine Novo mesto je gradivo dopoljenega osnutka prostorskega akta in okoljskega poročila obravnaval in brez dodatnih pripomb in predlogov potrdil s sklepom št. 900-0014/2023-32 z dne 21. 12. 2023.

S prostorskim načrtom se načrtuje umestitev proizvodne naprave za izkoriščanje obnovljivih virov energije z objekti in napravami energetske infrastrukture, ki so v skladu s predpisi s področja energije potrebne za povezavo proizvodne naprave z distribucijskim sistemom ali napravami za shranjevanje energije. Predvidena je umestitev kotlovnice (biomasa) z močjo 3100 kW za proizvodnjo tople vode in soproizvodnjo (kogeneracijo) električne in toplotne energije na mestu obstoječega rastlinjaka na zemljišču s parc. št. 361/20, k. o. 1484-Šmihel pri Novem mestu in distribucijski lastniški sistem (toplovod) za prenos energije. V postopku priprave se izvaja celovita presoja vplivov na okolje.

V času javne razgrnitve v knjigo pripomb in predlogov ni bilo vpisanih pripomb javnosti, prav tako ni bilo podanih pripomb na javni obravnavi. Mestna občina Novo mesto je prejela več pisnih pripomb in predlogov, do katerih so v nadaljevanju podana strokovna stališča z obrazložitvami in pojasnili.

1. Pripomba Škofije Novo mesto:

Na severno zahodnem delu parcel številka 372/1, k.o. Šmihel pri Novem mestu je predvidena trasa toplovoda do stavbe Združenja šoferjev in avtomehanikov Novo mesto.

Predlog: Trasa toplovoda naj poteka po robu parcele in ne preko parcele.

Stališče: Pripomba se smiselno upošteva.

Obrazložitev:

V zvezi s podano pripombo je bil dne 1. 2. 2024 izveden terenski ogled pripravljavca, izdelovalca, pripombodajalca in pobudnika OPPN. Ugotovljeno je bilo, da je pripombo mogoče smiselno upoštevati. Trasa toplovoda se prestavi tako, da se pomakne proti stebru viadukta oziroma v skrajni severni del parc. št. 372/1, k.o. Šmihel pri Novem mestu, nato pa se na tej isti parceli zalomi proti obstoječemu opornemu zidu, se tam zalomi in v nadaljevanju poteka po robu parcele v dolžini okrog 28 m. Šele pred stavbo Združenja šoferjev in avtomehanikov Novo mesto se trasa zopet zalomi, in sicer tako, da se na parc. št. 1458, k.o. Šmihel pri Novem mestu naveže na omenjeno stavbo.

2. Pripomba DSO Novo mesto:

Toplovod skozi stavbo DSO je za nas neprimeren. Od ogleda trase pa do sedaj smo že uredili ograjo in oporne zidove okoli doma. Prav tako smo že uredili dvorišče in sprehajalne poti, zato s strani investitorja predlagana predčasna položitev cevi v zemljo ni več mogoča.

Predlog: Trasa mimo doma se podaljša do ceste in se nato ob cesti spusti do DSO in VDC, kot je bilo predstavljeno v drugi varianti poteka trase.

Stališče: Pripomba se smiselno upošteva.

Obrazložitev:

V zvezi s podano pripombo je bil dne 1. 2. 2024 izveden terenski ogled pripravljavca, izdelovalca, pripombodajalca in pobudnika OPPN. Ugotovljeno je bilo, da je pripombo mogoče smiselno upoštevati. Potek trase toplovoda se na mestu odcepa proti stavbi Združenja šoferjev in avtomehanikov Novo mesto podaljša vzdolž viadukta v smeri proti severozahodu in v dolžini okrog 72 m, vse do uvoza za DSO in VDC. Do sedaj predvideni odcep toplovoda, ki poteka od viadukta preko ograje in v nadaljevanju po zelenici do stavbe DSO, se opusti.

3. Pripombe Istrabenz plini d.o.o., Koper, dopis z dne 17. 1. 2024:

3.1 Z uveljavitvijo Odloka o spremembi odloka o izvajanju izbirnih gospodarskih javnih služb dejavnosti systemskega operaterja distribucijskega omrežja in dobave zemeljskega plina tarifnim odjemalcem (DUL, št. 26/23) je bilo koncesionarju med drugim odvzeto pooblastilo, da v postopku priprave prostorskih aktov daje smernice in mnenja na načrtovane prostorske ureditve skladno s predpisi o urejanju prostora in s tem zakonom, ki ga je koncesionar imel pred uveljavitvijo navedenega Odloka o spremembi. Odlok o spremembi je začel veljati 1. 1. 2024.

3.2 Razumeti gre, da je Mestna občina Novo mesto Odlok o spremembi, s katerim je koncesionarju odvzela zgoraj navedeno pooblastilo, sprejela z izključnim namenom, da izključi koncesionarja iz postopka sprejemanja OPPN DOLB GG Novo mesto, ki na območju, ki ga obravnava dopolnjen osnutek OPPN DOLB GG Novo mesto, predvideva umestitev kotlovnice (biomasa) z močjo 3100 kW za proizvodnjo tople vode in soproizvodnjo (kogeneracijo) električne in toplotne energije ter distribucijski sistem (toplovod) za prenos energije na območju, kjer se že izvaja izbirna gospodarska javna služba dejavnost operaterja distribucijskega sistema zemeljskega plina.

- 3.3 V primeru umestitve navedene proizvodne naprave v prostor, kot to predvideva dopoljnjeni osnutek OPPN DOLB GG Novo mesto, bo koncesionarju s tem de facto odvzeta koncesija, ki jo ima na podlagi Odloka in Koncesijske pogodbe za distribucijo zemeljskega plina v Mestni občini Novo mesto št. 352-04-2/2002 in njenih aneksov (v nadaljevanju Koncesijska pogodba). Koncesionar poudarja, da s tem, ko je bil spremenjen Odlok, se je spremenilo koncesijsko razmerje. Ko bo OPPN sprejet, bo neposredno spremenjena Koncesijska pogodba, saj bo spremenjen predmet koncesije.

Predlog: Mestna občina Novo mesto naj navedeno šteje tudi kot dokument odklonilnega mnenja v fazi javne razgrnitve in javne obravnave dopolnjenega osnutka OPPN DOLB GG Novo mesto.

Stališče: Pripombe se ne upoštevajo.

Obrazložitev:

Pripomba iz 3.1 točke se ne nanaša vsebino javno razgrnjenega dopolnjenega osnutka Občinskega podrobnega prostorskega načrta DOLB GG Novo mesto, ampak na Odlok o spremembi odloka o izvajanju izbirnih gospodarskih javnih služb dejavnosti systemskega operaterja distribucijskega omrežja in dobave zemeljskega plina tarifnim odjemalcem (Dolenjski uradni list, št. 26/23), zato je ni mogoče upoštevati.

Glede pripombe iz gornje 3.2 točke je bil pooblaščenec pripombo dajalca že seznanjen z dopisom Mestne občine Novo mesto št. 35405-0002/2021-18 z dne 5. 2. 2024. V dopisu je pojasnjeno, da je bil Odlok o spremembi odloka o izvajanju izbirnih gospodarskih javnih služb dejavnosti systemskega operaterja distribucijskega omrežja in dobave zemeljskega plina tarifnim odjemalcem (Dolenjski uradni list, št. 26/23) sprejet zaradi uskladitve javnega pooblastila s pogoji energetskih predpisov.

Stališče pripombodajalca iz gornje 3.3 točke, da bo s sprejetjem prostorskega načrta neposredno spremenjena Koncesijska pogodba, saj da bo spremenjen predmet koncesije, nima podlage v vsebini javno razgrnjenega prostorskega akta. Slednji v nobenem določilu ne obravnava koncesijske pogodbe, zato je tudi ne more spreminjati.

4. Pripombe Istrabenz plini d.o.o., Koper, dopis z dne 2.2.2024:

- 4.1 Predvidene rešitve iz predlaganega OPPN glede umestitve sistema daljinskega ogrevanja na predlaganem območju niso skladne z veljavno zakonodajo ter drugimi hierarhično nadrejenimi predpisi in akti.

Stališče: K pripombi se poda pojasnilo.

Pojasnilo:

Pripravlavec OPPN je v prejetih pripombah navedene predpise skrbno pretehtal že ob pričetku priprave OPPN. Ugotovil je, da umestitev lastniškega sistema daljinskega ogrevanja na predlaganem območju ni neskladna z veljavno zakonodajo ter drugimi hierarhično nadrejenimi predpisi in akti.

- 4.2 Iz dopolnjenega osnutka OPPN izhaja, da se načrtuje izgradnja lastniškega distribucijskega sistema za prenos energije. Iz obrazložitev in utemeljitev OPPN izhaja, da gre za enega investitorja, torej bi moral biti lastniški distribucijski sistem omejen na njegove objekte. Nadaljnje priključevanje objektov je pogojeno s pridobitvijo soglasja za izvajanje tržne distribucije toplote, ki pa skladno z zakonodajo ni dopustna. Vsako priključevanje in gradnja toplovoda do objektov, ki niso v lasti investitorja je torej nezakonito.

Stališče: Pripomba je smiselno že upoštevana.

Obrazložitev:

Iz zapisa pripomb Istrabenz plini d.o.o. izhaja, da je pripombodajalec seznanjen:

- da se z OPPN načrtuje izgradnja lastniškega distribucijskega sistema za prenos energije in
- da Zakon o oskrbi s toploto iz distribucijskih sistemov (Uradni list RS, št. 44/22, v nadaljevanju: ZOTDS) določa, da lastniški distribucijski sistem pomeni distribucijski sistem v solasti ali skupni lasti odjemalcev in lahko (ne pa tudi nujno) vključuje tudi proizvodni vir.

Dopolnjeni osnutek OPPN je glede umeščanja distribucijskega sistema skladen s pogoji ZOTDS, saj v prvem odstavku 21. člena odloka določa, da je dopustna le gradnja lastniškega distribucijskega sistema. Po določitih tretjega odstavka 20. člena odloka se sicer spodbuja pridobivanje končne energija za ogrevanje stavb z uporabo trdne biomase za taksativno naštete stavbe, vendar se bo upošteva navedeni pogoj 21. člena odloka o OPPN na načrtovani lastniški distribucijski sistem lahko priključil le tisti odjemalec, ki je po predpisih, ki urejajo pravice na delih stavb, solastnik ali skupni lastnik distribucijskega sistema. Dopolnjeni osnutek odloka o OPPN v javno razgrnjeni vsebini ne dopušča priključevanja objektov, ki niso v lasti investitorja načrtovanega distribucijskega sistema.

- 4.3 V predlaganem Odloku o občinskem podrobnem prostorskem načrtu DOLB GG Novo mesto gre za zavajanje širše javnosti in navajanje pomanjkljivih informacij, s ciljem upravičiti nezakonito gradnjo toplovoda in izvajanje distribucije toplote na območju, kjer se že izvaja občinska gospodarska javna služba dejavnost operaterja distribucijskega sistema zemeljskega plina. V 20. členu je namreč navedeno »Rastlinjaki se trenutno ogrevajo iz obstoječe manjše kotlovnice na biomaso, bo pa za nadaljnji razvoj kmetijske proizvodnje in v povezavi s cilji energetske in podnebne načrtov za stavbe v območju vrtnarije nujen prehod na učinkovitejši sistem obnovljivih virov energije.« Povsem jasno je, da se bodo s spremembo namembnosti iz kmetijskih v zazidljive površine (op. kot predvideva osnutek OPPN) zmanjšale kmetijske površine, s čimer se bo najverjetneje zmanjšala kmetijska proizvodnja in s tem tudi potreba po toploti. Upošteva dejstvo, da so že na obstoječo kotlovnico oz. toplovod priključeni tudi drugi (nelastniški) objekti je moč razumeti, da že sicer obstoječa kotlovnica očitno presega trenutne potrebe lastnika oz. investitorja.

Glede tega je v Odloku navedeno »Zaradi večje učinkovitosti DOLB, je na načrtovani lastniški distribucijski sistem utemeljeno priključiti tudi stanovanjske stavbe, ki ležijo neposredno ob načrtovanem distribucijskem sistemu in niso od toplovoda, ki povezuje lokacijo kotlovnice s stavbami družbene infrastrukture, oddaljene več kot 100 m.« Nelastniški objekti so namreč že priključeni in s predvidenim sprejetjem OPPN se v bistvu poskuša nedopustno legalizirati ta nelegalna gradnja, vendar tega ni nikjer navedenega, niti v obrazložitvah se ne omenja.

Pri čemer Zakon o oskrbi s toploto iz distribucijskih sistemov (Uradni list RS, št. 44/22, v nadaljevanju: ZOTDS) določa, da lastniški distribucijski sistem pomeni distribucijski sistem v solasti ali skupni lasti odjemalcev in lahko vključuje tudi proizvodni vir.

Nadalje ZOTDS v prvem odstavku člena 31. določa, da se lahko na lastniški distribucijski sistem toplote priključi odjemalec, ki po predpisih, ki urejajo pravice na delih stavb, ni solastnik ali skupni lastnik samo pod pogojem, če pridobi soglasje lastnikov sistema in občine. Pri čemer pa drugi odstavek predmetnega člena določa, da občina izda soglasje, če na območju priključitve ni zagotovljena gospodarska javna služba iz 5. člena ZOTDS, ali gospodarska javna služba dejavnost operaterja distribucijskega sistema plina ali če je izvajalec gospodarske javne službe odjemalcu zavrnil priključitev.

Iz osnutka OPPN izhaja, da se predlagana umestitev sistema daljinskega ogrevanja nanaša na območje, na katerem se že izvaja izbirna gospodarska javna služba dejavnost operaterja distribucijskega sistema zemeljskega plina (v nadaljevanju: dejavnost ODS),

vse skladno z Zakonom o oskrbi s plini (Uradni list RS, št. 204/21 in 121/22) ter na podlagi koncesijskega akta in koncesijske pogodbe.

V zvezi z navedeno koncesijo za dejavnost ODS je bila koncesionarju podeljena izključna pravica izvajanja gospodarske javne službe.

Upoštevanje zakonsko določilo v 6. členu ZOTDS je predlog umestitve DOLB GG Novo mesto z distribucijskim sistemom za prenos toplotne energije na območju, na katerem se že izvaja dejavnost ODS, nezakonit. Kot izhaja iz spredaj navedenega zakonskega določila, mora distributer za dejavnost tržne distribucije predhodno pridobiti soglasje občine. Pri čemer pa nadalje, kot izhaja iz prve alineje tretjega odstavka 6. člena ZOTDS, ob obstoju dejstva, da se na predlaganem območju že izvaja gospodarska javna služba dejavnost ODS, občina za to območje ne sme izdati soglasja, saj se izvajanje dejavnosti tržne distribucije toplote izključuje z dejavnostjo ODS na istem območju.

Nadalje, ker pa določilo v prvi alineji tretjega odstavka 6. člena ZOTDS kot izključitveni pogoj za izdajo soglasja občine za izvajanje tržne distribucije toplote na predlaganem območju alternativno določa obstoj gospodarske javne službe za distribucijo toplote ali dejavnosti ODS, se upoštevajoč izključnost pravic koncesionarjev, tudi izvajanje gospodarske javne službe distribucije toplote in dejavnost ODS na istem območju izključujeta.

Glede na to, da se predlagana umestitev DOLB GG Novo mesto in s tem dejavnost distribucije toplote nanaša na območje, na katerem se že izvaja dejavnost ODS, menimo, da se upoštevanje zakonske določbe ZOTDS v času veljavnosti koncesijskega akta in koncesijske pogodbe za dejavnost ODS, na predlaganem območju ne more izvajati dejavnost distribucije toplote niti kot gospodarska javna služba, niti kot tržna distribucija.

Upoštevanje vse predhodne navedbe v tč. 2. in 3. teh pripomb je mogoče zaključiti, da trenutno stanje toplovoda ni skladno s predpisi, saj se preko njega s toploto že sedaj oskrbujejo tudi odjemalci, ki niso lastniki, solastniki ali skupni lastniki distribucijskega sistema. Glede na dejstvo, da se na območju priključitve izvaja dejavnost ODS, zadevnim in morebitnim novim odjemalcem toplote občina tudi ni smela in tudi v bodoče (op. upoštevanje veljavnosti koncesijskega akta in koncesijske pogodbe za dejavnost ODS) ne sme podeliti zakonitega soglasja za priključitev in s tem za izvajanje tržne distribucije toplote. Sprejetje OPPN, ko bi občina odločitev, ki bi bila nezakonita, prenesla v obliko splošnega akta, nezakonitosti v ničemer ne bi zmanjšala. Občina kot organ javne uprave se ne more sklicevati na svoja nedopustna ravnanja (načelo estoppel, načelo venire contra factum proprium, volenti non fit iniuria) in na tem temeljiti dopustnost svojih ravnanj, kot bi bil primer izdaje protipravnega soglasja. Protipravno ravnanje, ki temelji na nezakonitem OPPN, ni zato nič manj protipravno.

Upoštevanje trajanje koncesije za izvajanje dejavnosti ODS bo zadevni osnutek OPPN, v kolikor bo sprejet, omogočil nezakonito umestitev in obratovanje proizvodne naprave in toplovoda za namen tržne distribucije toplote, ki se dejansko v nasprotju z ZOTDS že izvaja.

Stališče: Pripomba je smiselno že upoštevana.

Obrazložitev:

Dopoljnjeni osnutek OPPN je glede umeščanja distribucijskega sistema skladen s pogoji ZOTDS, saj v prvem odstavku 21. člena odloka določa, da je dopustna le gradnja lastniškega distribucijskega sistema. Po določilih tretjega odstavka 20. člena odloka se sicer spodbuja pridobivanje končne energije za ogrevanje stavb z uporabo trdne biomase za taksativno našteje stavbe, vendar se bo upoštevanje navedeni pogoj 21. člena odloka o OPPN na načrtovani lastniški distribucijski sistem lahko priključil le tisti odjemalec, ki je po predpisih, ki urejajo pravice na delih stavb, solastnik ali skupni lastnik distribucijskega sistema. Dopoljnjeni osnutek odloka o OPPN v javno razgrnjeni vsebini ne dopušča priključevanja objektov, ki niso v lasti investitorja načrtovanega distribucijskega sistema.

Prav tako ne dopušča gradnje distribucijskega sistema, če bi bil ta namenjen tržni distribuciji toplote ali izvajanju izbirne lokalne gospodarske javne službe distribucije toplote.

- 4.4 V 20. členu Odloka je tudi navedeno: »Državna dolgoročna strategija energetske prenove stavb do leta 2050 (št. 36000-1/2021/3, sprejeta dne 24. 2. 2021) v poglavju 3.4 daje usmeritve pri zamenjavi tehničnih sistemov, v okviru katerih glede vloge daljinskega sistema in plinovoda ugotavlja, da plin iz plinovoda za ogrevanje stavb ne vsebuje OVE in kot takšen ne izpolnjuje meril za prenove obstoječih stavb družbene infrastrukture v »skoraj nič energijske stavbe. Daljinsko ali skupinsko ogrevanje na trdno biomaso je dopusten visoko učinkovit alternativni sistem za oskrbo stavb z energijo.«.

Pri navajanju ugotovitev iz Državne dolgoročne strategije energetske prenove stavb do leta 2050 se za utemeljitev pri plinu izpušča (očitno namenoma), da »za zdaj« ne izpolnjuje meril za prenove v skoraj nič energijske stavbe. Sicer pa je že, med drugim, tudi v veljavnih predpisih o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije predvidena uporaba plinov iz obnovljivih virov in njihovo dodajanje v distribucijski sistem.

Ignorira se tudi navedbe Državne dolgoročne strategije energetske prenove stavb do leta 2050, da je ogrevanje z zemeljskim plinom blizu stroškovnega optimuma ter, da so pri biomasi lahko omejitve gosto naseljena območja, kjer veljajo omejitve emisije trdih delcev, ter večstanovanjske in ne stanovanjske stavbe, kjer veljajo omejitve hrupa in prostora za skladiščenje lesne biomase.

Dodajamo še, da energetska učinkovitost ogrevanja stavbe ni povezana samo z energentom in s tem z virom ogrevanja, ampak predvsem s porabo energije stavb. Zakon o učinkoviti rabi energije (Uradni list RS, št. 158/20, v nadaljevanju: ZURE) v 25. členu določa, da morajo biti nove stavbe »skoraj nič energijske«. Pri čemer je jasno, da se lahko energetska učinkovitost ogrevanja stavbe dosega tudi z drugimi viri ogrevanja (npr. s plini iz obnovljivih virov).

Stališče: Pripomba je smiselno že upoštevana.

Obrazložitev:

Energetski prehod je prehod z energetskega sistema, ki temelji predvsem na fosilnih gorivih, na sistem, ki temelji na obnovljivih virih energije (OVE). Prehod je zaveza in naloga vseh ministrstev, celotne vlade in države kot celote. Na vseh ravneh, tudi v občinah je nujno takojšnje izvajanje že sprejetih politik in ukrepov za zmanjševanje emisij toplogrednih plinov, njihova nadgradnja ter prenehanje izvajanja in sprejemanja politik in ukrepov, ki so v nasprotju z zmanjševanjem emisij toplogrednih plinov. V tem trenutku zemeljski plin še ni energent, ki ga je mogoče prišteti med obnovljive vire energije. Komercialna uporaba sintetičnih plinov je še oddaljena. Ob predpostavki, da se v območjih izvajanja izbirne javne službe distribucije zemeljskega plina ne sme uvajati niti lastniških distribucijskih sistemov na OVE, cilji javnih politik ne bodo doseženi pravočasno. Načrtovani DOLB daje možnost, da uporabniki toplote vzpostavijo lasten distribucijski sistem na OVE, pri tem pa vsi ohranjajo možnost proste izbire ogrevanja pri distributerju zemeljskega plina. OPPN zato z načrtovanimi prostorskimi ureditvami vzpostavlja alternativno možnost oskrbe z OVE, kar je v skladu s sprejetimi cilji zelenega prehoda.

- 4.5 Utemeljitev iz 20. člena OPPN, ki utemeljuje sama sebe oz. za katero je podlaga utemeljitev iz samega OPPN »Na podlagi utemeljitev iz prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena se spodbuja pridobivanje končne energija za ogrevanje stavb z uporabo trdne biomase« je neverodostojna, neutemeljena in zavajajoča.

ZURE predvideva uporabo visoko učinkovitih alternativnih sistemov za oskrbo z energijo, če je to tehnično, funkcionalno, okoljsko in ekonomsko izvedljivo. ZURE nadalje

predvideva decentralizirane sisteme na podlagi obnovljivih virov energije, kar je ravno nasprotno od tega kar je namen tega OPPN. Dopusten visoko učinkovit alternativni sistem za oskrbo stavb z energijo za ogrevanje, ali daljinsko ogrevanje, ni pogojen z biomaso, kot to utemeljuje OPPN. Primeroma, tudi s plinskimi ali električnimi toplotnimi črpalkami se namreč prav tako izkorišča obnovljive vire energije, za okolje in okolico pa so bistveno bolj sprejemljive.

Stališče: Pripomba se ne upošteva.

Obrazložitev:

Kot je pojasnjeno že v obrazložitvi stališča k pripombi pod zap. št. 4.4 se z načrtovanimi prostorskimi rešitvami spodbuja pridobivanje končne energije za ogrevanje stavb z uporabo trdne biomase. OPPN ne utemeljuje, da je dopusten visoko učinkovit alternativni sistem za oskrbo stavb z energijo za ogrevanje, ali daljinsko ogrevanje, pogojen samo z biomaso. Se pa utemeljitev sklicuje na biomaso zato, ker so drugi sistemi, npr. sistemi s plinskimi ali električnimi toplotnimi črpalkami, ki izkoriščajo OVE, v območju že dopustni.

- 4.6 Poleg tega je bilo Novo mesto še do nedavnega opredeljeno kot območje čezmerne onesnaženosti zunanjega zraka z delci PM10 in je zanj veljal Odlok o načrtu za kakovost zraka na območju Mestne občine Novo mesto (Uradni list RS, št. 49/17 in 160/20) na podlagi katerega so bili sprejeti ukrepi, ki so omejili rabo biomase. Kakovost zraka se je toliko izboljšala, da Novo mesto ne spada več v območje čezmerne onesnaženosti, kot so bila opredeljena v zadevnem odloku. Navedbe iz okoljskega poročila, da bo z izvedbo OPPN kakovost zraka ohranjena ali izboljšana so neutemeljene, neverodostojne in zavajajoče, saj je zaradi nastajanja prašnih delcev izgorevanje biomase najmanj sprejemljiva tehnologija za ogrevanje in je manj primerna za uporabo v strnjenih stanovanjskih naseljih.

Stališče: Pripomba je smiselno že upoštevana.

Obrazložitev:

Novo mesto je bilo od leta 2017 do leta 2020 opredeljeno kot območje čezmerne onesnaženosti zunanjega zraka z delci PM10 in je zanj veljal Odlok o načrtu za kakovost zraka na območju Mestne občine Novo mesto (Uradni list RS, št. 49/17 in 160/20). Ker je znano, da nepravilna raba biomase za ogrevanje poslabša kakovost zraka je bilo v okviru priprave OPPN izdelano tudi Okoljsko poročilo, na podlagi katerega bo v postopku celovite presoje vplivov na okolje pretehtana sprejemljivost načrtovanega posega v okolje. Okoljsko poročilo temo obravnava in podaja dodatne omilitvene ukrepe, v dosedanem postopku ministrstvo pristojno za okolje z vidika kakovosti zraka ni ugotovilo posebnih problemov.

- 4.7 S sprejetjem predlaganega osnutka OPPN bo protipravno poseženo v določila veljavnega Občinskega prostorskega načrta (v nadaljevanju: OPN), pri čemer, drugače, kot to velja za sicer za razmerja med predpisi, med OPPN in OPN ne obstoji razmerje prirejenosti, temveč podrejenosti. OPPN, kot izvedbeni akt, četudi sprejet v obliki odloka, ne le, da ne sme biti v nasprotju z OPN, temveč mora biti v skladu z njim. OPN je hierarhično višji predpis kot OPPN, zato mora biti OPPN skladen z OPN .

• Umestitev kotlovnice na lesno biomaso je predvidena v območju, ki je obkroženo s stanovanjskimi objekti. Člen 103. OPN (Splošni PIP za trajnostno rabo virov in energije) med drugim določa tudi »Spodbuja se vzdržna (trajnostna) raba naravnih virov, energetska varčna gradnja ter izvedba in namestitvev naprav za rabo obnovljivih virov energije, za zbiranje in uporabo padavinske vode, za kompostiranje biološko razgradljivih odpadkov za potrebe gospodinjstev ob pogoju, da se s tem ne poslabšajo bivalne razmere na območju, in če niso v nasprotju z režimi varovanja okolja, varstvenimi usmeritvami za ohranjanje varovanih območij narave in s krajinskimi kakovostmi.«

Že obstoječa kotlovnica na biomaso, ki jo ima investitor, zelo verjetno poslabšuje pogoje bivanja z vidika kvalitete zraka in prometa. Ne glede na dejansko stanje se načrtuje postavitve še večje kotlovnice (op. največje v Novem mestu) na energent, ki bo najverjetneje poslabšal kakovost bivalnih razmer stanovanjskih objektov na ožjem in širšem območju proizvodne naprave.

- Prav tako bodo z umestitvijo tovrstne proizvodne naprave najverjetneje porušene prepoznavne značilnosti prostora in njegove identitete, če bo sredi vrtnarije oz. rastlinjakov postavljena ogromna kotlovnica z visokim dimnikom in skladiščem za biomaso.
- OPN na relevantnem območju, na katerem se načrtuje izgradnja kotlovnice, ne dopušča izvajanja dejavnosti proizvodnje toplote ali elektrike, niti distribucije toplote, niti izgradnje kotlovnice ali elektrarn. Tako 118. člen OPN (Podrobnejši PIP za površine za kmetijsko proizvodnjo), (IK): 3 Dopustne dejavnosti določa:
 - a) Osnovna dejavnost: kmetijstvo in z njim povezane predelovalne dejavnosti ter obdelava in predelava lesa
 - b) Dopustne spremljajoče dejavnosti: terciarne in kvartarne dejavnosti za potrebe osnovnih dejavnosti.

Stališče: Pripomba se ne upošteva.

Obrazložitev:

V primerih, ko umeščanje proizvodne naprave za izkoriščanje obnovljivih virov energije ni skladno s pogoji veljavnega OPN, ZureP-3 dopušča, da občina takšno proizvodno napravo umešča v postopku priprave OPPN po pogojih 130. člena ZureP-3. Z OPPN je zato načrtovano takšno umeščanje proizvodne naprave za izkoriščanje obnovljivih virov energije v prostor, ki ne bo v nasprotju s pogoji OPN.

V 16. členu odloka o OPPN so jasno navedeni pogoji, glede velikosti in oblikovanja stavbe kotlovnice, ki niso v nasprotju s pogoji glede ohranjanja prepoznavnih značilnosti prostora in njegove identitete. Kotlovnica se umešča na zemljišča, ki so z OPN že od leta 2009 namenjene proizvodni dejavnosti, ki je v bližini stanovanjskih območij. S tem niso bile porušene prepoznavne značilnosti prostora in njegove identitete. Oceno o neskladju rešitev zavračamo kot neutemeljeno.

Skladnost s pogoji 103. člena OPN bo preverjena tudi v postopku celovite presoje vplivov na okolje, pri kateri sodeluje zainteresirana javnost in okoljski nosilci urejanja prostora. Okoljsko poročilo temo obravnava in podaja dodatne omililtvene ukrepe, v dosedanjem postopku ministrstvo pristojno za okolje z vidika kakovosti zraka ni ugotovilo posebnih problemov. Oceno o neskladju rešitev s 103. členom OPN zato zavračamo kot neutemeljeno.

- 4.8 V Okoljskem poročilu je navedeno: »Območje je v obstoječem stanju oskrbovano s plinom. V povezavi s cilji energetske in podnebne načrtov je za stavbe v območju vrtnarije predviden prehod na rabo obnovljivih virov energije, zato je na obravnavanem območju predvidena izgradnja kotlovnice na lesne sekance. V neposredni bližini vrtnarije se nahajajo funkcionalni kompleksi stavb družbene infrastrukture, namenjene izvajanju dejavnosti splošnega pomena, s katerimi se zagotavljajo dobrine, ki so v javnem interesu na področju vzgoje in izobraževanja (vrtec, osnovna šola, višje izobraževanje, varstveno delovni center) in socialnega varstva (dom starejših občanov). Stavbe za ogrevanje v obstoječem stanju uporabljajo zemeljski plin, ki pa ne izpolnjuje meril za prenove obstoječih stavb družbene infrastrukture v »skoraj nič energijske stavbe«.

Navedba je zavajajoča, saj se kompleks vrtnarije že ogreva z lesnimi sekanci. Vplivi na okolje iz obstoječega vira niso nikjer ocenjeni, bodoče vplive pa se poskuša minimalizirati na način, da niso objektivno predstavljene bistvene prednosti drugih energentov in plina, kot prehodno že pojasnjeno v tč. 4. teh pripomb.

Stališče: Pripomba se smiselno upošteva.

Obrazložitev:

V okoljskem poročilu se črta zapis: »Stavbe za ogrevanje v obstoječem stanju uporabljajo zemeljski plin, ki pa ne izpolnjuje meril za prenove obstoječih stavb družbene infrastrukture v »skoraj nič energijske stavbe«.

- 4.9 V Okoljskem poročilu niso navedene dejanske količine emisij v zrak v (kg), ki bodo nastajale ob obratovanju kotlovnice z načrtovano nazivno močjo kotlov. Pri primerih dobrih praks se pri primerjavi se praviloma navajajo tudi emisije CO₂. Pri čemer tudi novejša študija glede uporabe lesa pri proizvodnji energije praviloma navajajo emisije CO₂.

Stališče: K pripombi se poda pojasnilo.

Pojasnilo:

V fazi priprave OPPN še ni konkretnih podatkov o delovanju kotlov, zato emisije tudi niso ocenjene. Ocenjena je približna poraba lesnih sekancev glede na predvideno moč. Glede na dejstvo, da se zamenjuje obstoječ vir ogrevanja na območju obravnave, kakor tudi širše ne bo prihajalo do bistvenih sprememb oziroma vplivov, ki bi poslabševali kakovost zraka na širšem območju. Naprave, ki bodo vgrajene, bodo uporabljale najsodobnejše tehnike za zmanjševanje emisij v zrak ter s tem škodljivih učinkov na zdravje ljudi.

Pri emisijah CO₂ je lesna biomasa upoštevana kot CO₂ nevtravno gorivo, saj je pri zgorevanju lesa količina v zrak sproščenega CO₂ enaka kot pri gnitju in ga drevesa spet porabijo za svojo rast.

- 4.10 V Okoljskem poročilu iz Primerjave emisij snovi v zrak za zemeljski plin in les (v kg/MWh) ni razvidno, ali so se primerjale emisije zgorevanja mokre ali suhe biomase. Kotlovnica bo namreč uporabljala mokro biomaso.

Stališče: K pripombi se poda pojasnilo.

Pojasnilo:

V omenjeni študiji ni podatka o tem katere vrste biomase so upoštewane pri pripravi podatkov. Privzeta je povprečna vrednost za goriva, ki so navedena. Ne glede na uporabo mokre ali suhe lesne biomase je količina emisij enaka, ker je v kotlovnici pri čiščenju dimnih plinov predvidena tudi kondenzacijska naprava, ki bo iz dimnih plinov eliminirala tudi vodno paro in s tem povečala toplotni izkoristek naprav.

Glede na dejstvo, da se zamenjuje obstoječ vir ogrevanja na območju obravnave, kakor tudi širše ne bo prihajalo do bistvenih sprememb oziroma vplivov, ki bi poslabševali kakovost zraka na obravnavanem območju.

- 4.11 Lesni pepel, ki nastaja v kurilnicah na odpadno lesno biomaso ali druge lesne odpadke, predstavlja težaven procesni odpadek, katerega odlaganje praviloma ni dopustno. Nikjer v Okoljskem poročilu oz. samem OPPN niso prikazane količine pepela (v kg, m³), ki bo nastajala pri obratovanju kotlovnice, niti emisij trdih delcev v zrak, ki nastanejo pri odvažanju pepela. Ravno tako niso predvideni ukrepi za ustrezno odstranjevanje lesnega pepela. Glede na navedeno, okoljsko poročilo v tem delu najverjetneje pomanjkljivo obravnava možne vplive pepela na okolje.

Stališče: K pripombi se poda pojasnilo.

Pojasnilo:

Ocenjena količina pepela je podana v poglavju 9.3.3. Lesni pepel se bo odstranjeval kot odpadki, skladno z vsemi zakonskimi zahtevami. Emisije zaradi odvoza pepel niso ocenjene, saj jih glede na obseg posega ocenjujemo kot nepomembne glede na obstoječe stanje.

Pepel pridobljen iz čiste lesne biomase se v večini primerov uporablja kot gnojivo saj nadomešča minerale, ki jih zemlji primanjkuje in tako ne predstavlja odpadka pač pa surovino, ki jo bo možno prodati.

Podjetje ima že v obstoječem stanju urejeno zbiranje in odvoz odpadkov. Glede na obstoječe stanje na območju obravnave in izkušenj iz ostalih posegov, se bo z nastalimi vrstami odpadkov ravnalo v skladu z zakonodajo oziroma zakonskimi zahtevami.

Za ravnanje s pepelom je podan omilitveni ukrep za ravnanje s pepelom pri začasnem skladiščenju.

- 4.12 Ravno tako ocenjujemo, da bi moralo Okoljsko poročilo oz. OPPN prikazovati vpliv obratovanja kotlovnice na promet, saj mestne ulice in okoliške ceste niso primerne za vožnjo večjih tovornih vozil.

Stališče: K pripombi se poda pojasnilo.

Obrazložitev:

V okoljskem poročilu je ocenjena letna količina vozil za dovoz in odvoz na lokacijo (poglavje 9.2.3). Javna cesta skozi Šmihel je državna cesta (regionalna cesta III. reda). Z nje je zgrajen odcep do vrtnarije, in sicer po rekonstruirani javni občinski cesti (Smrečnikovi ulici), ki je kategorizirana kot zbirna mesta cesta, projektirana s takimi tehničnimi elementi (širina vozišča, zavijalni radii), ki zagotavljajo prevoznost tudi večjim tovornim vozilom.

V prihodnosti je predvidena tudi izgradnja obvoznice Šmihel, prav tako z odcepom na Smrečnikovo ulico, zato ne v sedanjem stanju ne v bodoče, dostop oziroma prevoznost za tovorna vozila ne bo onemogočena.

- 4.13 Iz vsega navedenega izhaja, da predvidene rešitve v osnutku OPPN in s tem sam osnutek OPPN ni skladen z veljavnimi predpisi ter občinskimi prostorskimi in drugimi akti. Morebitna izgradnja takšnega proizvodnega vira in distribucijskega sistema toplote na predlaganem območju je v nasprotju z veljavnim OPN in zakonodajo. Z netransparentnim prikazovanjem odločilnih dejstev se poskuša predlagane rešitve prikazati kot najprimernejše na način, da se prikazujejo manjši škodljivi vplivi na okolje.

Upošteva dejstvo, da je Mestna občina Novo mesto s sprejetjem Odloka o spremembi odloka o izvajanju izbirnih gospodarskih javnih služb dejavnosti systemskega operaterja distribucijskega omrežja in dobave zemeljskega plina tarifnim odjemalcem, ki je bil objavljen v Dolenjskem uradnem listu, št. 26/23 (v nadaljevanju: Odlok o spremembi) koncesionarju odvzela pooblastilo, da v postopku priprave prostorskih aktov daje smernice in mnenja na načrtovane prostorske ureditve skladno s predpisi o urejanju prostora in z zakonom, ki ureja graditev objektov, gre razumeti, da je bilo koncesionarju pooblastilo odvzeto z izključnim namenom, da koncesionarja izključi iz sprejemanja OPPN na način, da mu je onemogočeno, da opozori na protipravno postopanje občine.

V primeru sprejema predlaganega osnutka OPPN in umestitve proizvodne naprave in toplovoda v prostor bo de facto koncesionarju odvzeta koncesija. S sprejetjem OPPN bo enostransko spremenjena koncesijska pogodba, pri čemer koncesionar ni soglašal niti s spremembo Odloka o izvajanju izbirnih gospodarskih javnih služb dejavnosti systemskega operaterja distribucijskega omrežja in dobave zemeljskega plina tarifnim odjemalcem, kot tudi ne s spremembo koncesijske pogodbe in to nasprotovanje poudarja tudi na tem mestu.

Glede na navedeno Mestno občino Novo mesto pozivamo, da OPPN prilagodi tako, da bo umestitev proizvodnega vira in toplovoda dejansko ustrezala lastniškemu distribucijskemu sistemu tako, da bo izvedena samo za potrebe objektov investitorja, s čimer bo skladna z veljavnimi predpisi, občinskimi prostorskimi akti, Odlokom o izvajanju izbirnih gospodarskih javnih služb dejavnosti sistemskega operaterja distribucijskega omrežja in dobave zemeljskega plina tarifnim odjemalcem ter koncesijsko pogodbo za izvajanje dejavnosti ODS.

Stališče: Pripomba je smiselno že upoštevana.

Obrazložitev:

Pripravljaivec je dopolnjeni osnutek OPPN pripravil tako, da bo umestitev proizvodnega vira in toplovoda dejansko ustrezala lastniškemu distribucijskemu sistemu tako in bo izvedena samo za potrebe objektov investitorjev, s čimer bo skladna z veljavnimi predpisi.

Pripravil:
Izidor Jerala
podsekretar za prostorsko načrtovanje

Mojca Tavčar
vodja Oddelka za okolje in prostor

dr. Iztok Kovačič
vodja Urada za razvoj in prostor

dr. Jana Bolta Saje
direktorica

Poslati:

- Spis postopka.